

Aan AB

Memo

Datum		Documentnummer	
Afzender	Afzender	Telefoonnummer	■■■■■■■■■■
Team	Waterschapsmanagementteam		
Onderwerp	Rode draad wateroverlast		

Inleiding

Op 9-12-2024 heeft het AB in een beeldvormend moment aangegeven welke acties en aandachtspunten zij mee willen geven in het vervolg van het vraagstuk rondom (grond) wateroverlast. Deze memo geeft een overzicht van de rode draden die wij meegenomen hebben uit deze sessie. Deze rode draden worden uitgewerkt in de voorgestelde programmering die ter besluitvorming aan het D&H wordt voorgelegd.

Oppervlakte watersysteem op orde

Het AB constateert dat we knelpunten hebben in het watersysteem. Zowel op korte termijn, als op de lange termijn. Daarbij wordt opgeroepen tot speciale aandacht voor inrichting en beheer van de haarvaten (C-wateren) en op de langere termijn ruimte voor water middels systeemherstel. Ook wordt opgeroepen om eerdere beleidsuitgangspunten (zoals Harmonisatie) te evalueren en te toetsen op de nieuwste klimaat scenarios's. Nadrukkelijk wordt vermeld dat dit vraagstuk zowel het stedelijk als landelijk gebied treft. Voor de langere termijn wordt de vraag neergelegd welke gebiedsfuncties toekomstbestendig bediend kunnen worden (o.a. natte teelt of nieuwe woningbouw locaties).

Robuust grondwatersysteem

Er wordt opgeroepen om de kansen te verkennen met Vitens en provincie voor de ontwikkeling van nieuwe winningsconcepten. Grondwater beter monitoren en in beeld brengen zodat er een early-warning systeem kan komen.

Gebiedsgericht samenwerken

Er wordt opgeroepen tot nauwe samenwerking met gebiedspartners en onze collega's in het gebied de instrumenten in handen te geven om passend te kunnen acteren op weersomstandigheden. Daarbij kunnen en moeten de gebiedspartners zelf ook een rol spelen in het waterbeheer. Zij het door onderhoud (B-C wateren), maar ook breder door inzet van groen-blauwe diensten.

Organisatie op orde

Geconstateerd is dat we het vraagstuk te lang operationeel ambtelijk gehouden hebben vanwege gebrek aan (technisch) handelingsperspectief. Opgeroepen wordt tot een herbeschouwing op het opschalingsmodel en de suggestie wordt meegegeven voor een grondwateroverlast protocol, zodat we ook procesmatig en bestuurlijk beter voorbereid zijn.

Communicatie

We zien een belangrijke rol voor ons in de informatie en educatie van en met onze gebiedspartners, daarbij wordt specifiek gedacht aan gemeenten. De communicatieboodschap dient afgestemd te zijn en voorkomen van 'kastje naar de muur' gevoel van de burger. Er dient een genuanceerd verhaal verteld te worden met aandacht voor de voors- en tegens van hoge en lage (grond)waterstanden. De waarde van lokale communicatie wordt onderkent, maar men vraagt meer expliciet aandacht voor pro-actieve en meer zichtbare communicatie.

Risico bewustzijn verdient extra aandacht. Hebben mensen voldoende inzichtelijk waar ze wonen en werken en wat de nieuwe weersscenario's kunnen betekenen voor hen?

Oogst beeldvormende avond (grond)wateroverlast

Hieronder vindt u de opbrengst van de beeldvormende avond van 9 december 2024. De geeltjes die zijn geplakt, zijn onderverdeeld in korte en (middel)lange termijn en gerubriceerd langs vijf sporen: 1) basis op orde, 2) concrete maatregelen op korte termijn, 3) gebiedsgericht, 4) kennisontwikkeling, 5) communicatie. De opbrengst is bovendien meegenomen in het formuleren van de lopende en toekomstige activiteiten, zoals verwoord in hoofdstuk 9 van de evaluatie.

Korte termijn (komend jaar)

Spoor 1

Gebiedsgesprekstafel (knelpunten)

Urgente knelpunten B*C wateren oplossen x3

Maaibeheer irt proactief peilbeheer x2

Andere maaiopties?

Zorg voor perspectief gebiedscoördinatoren

Transparantie streefpeilen

Gis-analyse

Maatwerk in peilen

Hoge grondwaterstand in beeld brengen

Spoor 2

C-waterlopen analyse x2

Ecosysteemdiensten

Dynamisch systeem

Kwalificatie waterlopen evalueren

Aanleg van regenwaterkathedralen in stedelijk gebied

ABC methode herijken

Probleemplekken identificeren en oplossen x2

Spoor 3

Natte teelt voor natte gebieden

Opgave verkennen gebiedsproces

Wisselteelt bij droogte

Meer natuur

Meer het gebied in

Vitens maatregelen verkennen Maarn en Eerbeek

Waterwinning bevorderen op kwelpunten

Spoor 4

Deze sessie houden bij studenten

Waterlabel voor gebouwen

Kactus upgraden

Evaluatie Kactus met oog voor negatieve én positieve kanten van hogere grondwaterstand

Beleid voor grondwaterfluctuatiezones

Onderzoek positieve effecten hoge grondwaterstand

Uitgaan van 50% meer neerslag scenario's

Duidelijke afspraken met Vitens en gemeentes

Spoor 5

Communicatie verbeteren intern/extern

Wie-wat-waarom communicatie van 1^e tot laatste dag

Mensen informeren over grondwater fluctuatie

Actueel inzicht in peil vs peilbesluit

Brug bouwen tussen beleving en ervaring

Communicatiestrategie omgevingssensitief maken

Filmpje maken met uitleg x3 (begrip-inzicht-perspectief)

Communicatie op B1

Communicatieprotocol overlast en droogte

Bewustwording informeren gemeentes x2

Linken met waterbewustzijn en publieksgerichtheid

Consistentie in ons verhaal

Communiceren is meer dan afdeling communicatie

Heb oog voor de reeks (niet opgemerkt – opgemerkt na hulp-zelf opgemerkt-enige hinder-last-overlast

Middellange termijn (tm 2027)

Spoor 1

Maatwerk peilen

Inspelen op vernatting

Goed meet en monitoring in place, early warning systeem

Transparantie actueel peil versus peilbesluit

Wateroverlast-protocol in place

Spoor 2

Sloten schoonmaken en uitbaggeren

Dynamisch gebruik van C-watergangen

Herziening ABC watergangen

Groene stuw heroverwegen

Alle C-wateren geïnspecteerd en hersteld

Duidelijkheid conform verantwoordelijkheid C watergangen

Niet alleen inzetten op anti-verdroging

C-watergangen vitaal maken

Hype-maatregelen voorkomen

Kostenefficiëntie van maatregelen

Spoor 3

gebiedsproces

aandacht voor passende gebiedsfunctie/ WBS

geef burger een plek in gebiedsprocessen

gebiedsprocessen NPLG doorzetten

nieuwe woonwijken ophoog-gelegen gebieden

robuust maken watersysteem

Grondwaterwinning

Waterwinning aan de veluwerand

Fluctuatietoneel uitnutten

Spoor 4

Inzicht in ondergrond en gedrag grondwater

Initiatiefvoorstel huizen onder helling

Maak meer gebruik van kennisinstituten

Knelpunten tussen beleid vs praktijk in beeld

Voordelen voor natuur onderzoeken

Leercasus training voor de toekomst

Risicoberekening KNMI modellen

Grondwaterstand --< voorspellingscijfer communiceren

Waterkalender

Evalueren Kactus x2

Waterlabel verplichten voor alle gebouwen

Meetnet uitbreiden/inzicht vergroten

Spoor 5

Nieuws via mail / directmail

1 overheid communicatie

Website in gemakkelijke taal

Lezingen / educatie “op zoek naar het water van de veluwe”

Voorlichting wat is een C-watgang

Communicatieprotocol gemeente/provincie afstemmen

Communicatie grenzen aan maakbaarheid

Meer maatwerk communicatie

Lange termijn (vanaf 2027)

Spoor 1

Meetpunten voor early-warning system

Maatwerk peilen

Grondwaterstanden integreren in calamiteitensysteem

Spoor 2

Groene stuw vervangen door watersparen stuw

Aanleg van regenwaterkathedralen in stedelijk gebied

Aanleg grote waterbekkens voor opvang van regenwater

Spoor 3

gebiedsproces

samenwerken aan robuust watersysteem

winst door vernatting

Grondwater

Waterwinning inzetten

Waterwinnen op kwellocaties

Balans tussen twee extemen nat/droog

Spoor 4

Inzicht-overzicht-uitzicht

KNMI scenario's doorrekenen en op maatregelen zetten

Spoor 5

Gemeente ambtenaren scholen

Maak gebruik van socio-technische vaardigheden van waterschap

Bewustwording en handelingsperspectief van bewoners duidelijk maken

Overig

Korte termijn

Zo snel mogelijk zo klein mogelijk ecologische voetafdruk

RISMAN analyse voor sociale risico's

Eerder AB erbij halen

Koppelen calamiteiten aan externe communicatie

Kosten efficiënt blijven

Geen laarzen uitdelen maar lakens uitdelen

Ab informeren over lopende calamiteiten

Hype maatregelen voorkomen

Alertheid op escaleren, ook als je het niet kan oplossen

Middellange termijn

- Geen bestuursdwang! Denk robuust
- Herdefinieren calamiteiten niveau's
- Organisatie flexibeler maken, professionele ruimte voor acteren in uitvoering
- Calamiteitenorganisatie toegerust op soft skills
- Ecologische voetafdruk verkleinen

Lange termijn

Watercontract met inwoners en agrariërs herijken

Ben je bereid kosten te maken (en hoeveel) voor uitzonderlijke situaties

Zo snel mogelijk ecologische voetafdruk verkleinen